

Presenteert het succesvolle programma:

Schoolsteward

Loopbaan en burgerschap
De sociaal-maatschappelijke dimensie

Schoolsteward is een programma van Op ijgen wijze bv

Voorwoord

U vindt onderwijs belangrijk: u hebt immers voor een beroep in de onderwijswereld gekozen. Als u terugkijkt naar uw schooltijd als student, zult u zich vast zaken herinneren die in uw ogen beter konden. Dit geldt ongetwijfeld ook voor de onderwijsinstelling waar u nu werkzaam bent. U wilt een plek bieden die schoon, rustig en veilig is. Voor iedereen.

In deze brochure maakt u kennis met het programma Schoolsteward van Op ijgen weize. Het uitvoeren van de sociaal-maatschappelijke dimensie binnen de burgerschapscompetenties staat hierin centraal.

Individualisering van de samenleving

We ondervinden allemaal de gevolgen van de individualisering van de maatschappij. Op simpele vragen als: “Wil jij het alsjeblieft opruimen?” of: “Wil je alsjeblieft uit de gang vertrekken?”, krijgen we steeds vaker antwoorden in de trant van: “Nee, dat afval is toch niet van mij!” of: “Waarom moet ik uit de gang vertrekken?”

Met het programma Schoolsteward worden de studenten zich bewust van hun maatschappelijke rol in het nastreven van een prettig leefklimaat binnen de school en de directe omgeving hiervan.

Het programma Schoolsteward binnen Loopbaan en burgerschap

De overheid stimuleert de invoering van het Stewardprogramma door het te erkennen als methodiek die valt binnen de burgerschapscompetenties, die onderdeel uitmaken van de verplichte kwalificatie-eisen Loopbaan en burgerschap. Naast vakinhoudelijke kennis en vaardigheden zijn het maatschappelijk bewustzijn, een goede beroepshouding en professioneel gedrag van groot belang. Het creëren van dit bewustzijn en het ontwikkelen van verantwoord gedrag en houding zijn een kwestie van ervaren én doen. Deze vaardigheden en verantwoordelijkheden zijn de nodige handvatten als voorbereiding op de arbeidsmarkt.

Van Steward naar meer!

De afgelopen jaren is gebleken, dat er meer mogelijkheden zijn om succesvol te benutten. We bieden uw studenten daarom de gelegenheid om, tijdens of na hun positie als Steward, klaargestoomd te worden voor een rol als mediator, assistent-coördinator of stewardcoach. Op ijgen weize biedt gepaste begeleiding en effectieve trainingen om ze in de schoolpraktijk de nodige ervaringen op te laten doen op het gebied van conflictbemiddeling, coaching en planning. Competenties, die erg goed van pas komen tijdens hun toekomstige loopbaan.

Op ijgen weize

Op ijgen weize is in Nederland de enige professionele aanbieder van het Stewardprogramma. Onze medewerkers hebben jarenlang ervaring opgedaan binnen verschillende vakgebieden, bij grote bedrijven en als trainer bij diverse scholen binnen het basis-, voortgezet, middelbaar en hoger onderwijs. We know how to handle!

Team Op ijgen weize

Inleiding burgerschap

We weten dat burgerschap verplicht is, maar waarom zijn deze competenties zo belangrijk voor uw leerlingen? De Onderwijsraad onderstreept de effectiviteit van burgerschapscompetenties: *Scholen die veel aandacht schenken aan burgerschapsonderwijs, geven aan dat hun inspanningen leiden tot een school- en klassenklimaat waarin het leren makkelijker gaat omdat conflicten bijvoorbeeld beter opgelost worden en minder energie kosten.*

De dynamische en multiculturele Nederlandse samenleving stelt hoge eisen aan haar burgers en inwoners. De beschrijving van burgerschap verwoordt deze eisen in een richtinggevend kader aan de hand van dimensies, taken en competenties. In het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB is het volgende beschreven:

- De politiek-juridische dimensie betreft de bereidheid en het vermogen om deel te nemen aan politieke besluitvorming.
- De economische dimensie is in twee deelgebieden uitgesplitst en heeft betrekking op:
 - de bereidheid en het vermogen om een bijdrage te leveren aan het arbeidsproces en aan de -gemeenschap waar men deel van uitmaakt;
 - de bereidheid en het vermogen om op adequate en verantwoorde wijze als consument deel te nemen aan de maatschappij.
- De dimensie vitaal burgerschap heeft betrekking op de bereidheid en het vermogen om te reflecteren op de eigen leefstijl en zorg te dragen voor de eigen vitaliteit als burger en werknemer.
- De sociaal-maatschappelijke dimensie heeft betrekking op de bereidheid en het vermogen om deel uit te maken van de gemeenschap en daar een actieve bijdrage aan te leveren.

De sociaal-maatschappelijke dimensie

De sociaal-maatschappelijke dimensie staat in het teken van het deelnemen aan allerlei sociale verbanden en het respectvol gebruiken van de openbare ruimte. De student neemt deel aan zijn/haar sociale omgeving en levert een bijdrage aan de leefbaarheid ervan. Hij/zij voert activiteiten uit op en om de onderwijsinstelling. De student kiest activiteiten die passen bij de eigen levenssituatie en voert deze activiteiten uit in samenwerking alle andere studenten. Dit betekent dat de studenten in de leefruimte van en om de school, de algemeen aanvaarde en wettelijke regels naleven.

Effectief

Uit onderzoeken blijkt de effectiviteit van het goed invullen van de

burgerschapscompetenties (bron: Onderwijsraad, Advies: Verder met burgerschap, augustus 2012):

- Er is steeds meer empirisch bewijs voor een relatie tussen een positief schoolklimaat en cognitieve leerprestaties, blijkt uit een onderzoek dat in de Verenigde Staten is uitgevoerd.
- Verschillende studies tonen een relatie aan tussen enerzijds het hanteren van methoden voor conflictoplossing en voor sociaal-emotioneel leren en anderzijds betere leerprestaties. Hoe minder tijd en energie van leraren en leerlingen er immers hoeft te gaan naar conflictoplossing (omdat leerlingen daar competent in zijn), hoe meer aandacht er aan het leren zelf kan worden besteed.
- Onderzoek naar de methode vreedzame school laat zien dat het programma een positieve invloed kan hebben op het klasklimaat en op het burgerschapsgedrag van leerlingen (omgaan met conflicten en democratisch handelen).

Het programma Schoolsteward

Tijdens het programma Schoolsteward neemt de student, in de rol van Steward, deel aan zijn/haar eigen sociale omgeving en levert een bijdrage aan de leefbaarheid ervan. De student leeft de algemene en schoolregels na en draagt daardoor bij aan de leefbaarheid van zijn/haar omgeving.

Na het implementeren van het programma Schoolsteward zal een grote groep studenten het gedrag binnen een tot drie weken aanpassen naar de gestelde leefbaarheidswensen binnen de school en de directe omgeving van de school. Een kleine groep vraagt meer aandacht. Deze studenten volgen het ongewenste gedrag immers niet, maar bepalen zélf de ongeschreven regels. Door een intensieve en professionele training worden alle studenten bewust gemaakt van de regels in hun leefomgeving voor nu en in de toekomst.

In de praktijk

Studenten, herkenbaar aan een stewardjas en portofoon, spreken hun leeftijdsgenoten aan op hun gedrag. De studenten spelen hiermee dus zelf een rol om de leefbaarheid binnen school en directe omgeving meer aangenaam te maken. Ze zijn dus zelf verantwoordelijk voor de gedragingen van de medestudenten op hun school en de directe omgeving. Deze manier van aanspreken noemen we *peer-to-peer* methode. Het voordeel van deze methode is dat studenten dezelfde taal spreken. Ze worden gezien als onderdeel van de oplossing en niet langer als het probleem.

Trainingen

Op ijgen weize zal op haar eigen wijze de trainingen verzorgen en alle klassen voorzien van een theorieles. Het leerjaar dat Steward gaat zijn, krijgt eveneens een uitgebreide praktijkles.

De theorieles is er voor iedere student op school en bestaat uit een training van een lesuur.

Na de training weet de student:

- wat de reden is van invoering (leefbaarheid: normen en waarden);
- wie Steward worden;
- wat een Steward doet;
- wat dit hem/haar oplevert;
- wat er van hem/haar wordt verwacht (respect);
- wat hij/zij van de Steward kan verwachten.

De praktijkles is bestemd voor de studenten die daadwerkelijk de rol van Steward gaan uitoefenen. Tijdens de praktijkles gebruiken we het rollenspel als hulpmiddel om verschillende situaties te oefenen en de aankomende Steward tot in de puntjes voor te bereiden op zijn of haar taak.

De toetsing

De school kan kiezen voor een schriftelijke toets en/of een praktijktoets. Om te toetsen of de student voldoet aan alle gestelde competenties van de sociaal-maatschappelijke dimensie, is er een eindevaluatieformulier opgesteld. Dit kan door de stewardcoach/stewardcoördinator gebruikt worden.

Van Steward naar meer!

Dat studenten veel sociaal-maatschappelijke kennis opdoen in de praktijk gedurende de periode dat ze Steward zijn, staat buiten kijf. De vraag naar het Stewardprogramma groeit, evenals de vraag naar mogelijkheden om Stewards meer vaardigheden bij te brengen op het gebied van hun individuele competenties. Daarom heeft Op ijgen weize de juiste begeleiding en trainingen ontwikkeld voor diverse functies, die stuk voor stuk geënt zijn op de verschillende individuele capaciteiten die de studenten in huis hebben.

De studenten krijgen nu zelf greep op hun eigen situatie/omgeving. Ze zijn, door het vervullen van een rol die ze aanspreekt, zelfverzekerd en gemotiveerd en leren om zélf de problemen om te buigen naar oplossingen.

Een organisatie functioneert immers het best wanneer de juiste mensen op de juiste plek zitten. Over een aantal jaar kunnen de studenten ook niet telkens hun werkgever bij elke onenigheid betrekken.

Zelfredzaamheid, conflictbemiddeling, coaching en planning zijn de sleutelwoorden. Zo

verbetert het sociale klimaat op uw school, denk bijvoorbeeld aan de aanpak van pestgedrag en positieve participatie van leerlingen aan activiteiten.

Mediator, assistent-coördinator of stewardcoach

Dit zijn de drie extra mogelijkheden waaruit de studenten tijdens of na hun rol als Steward kunnen kiezen. Ziet een student het helemaal zitten om te bemiddelen tussen partijen en oplossingen aan te dragen, dan is de rol van mediator voor hem/haar wellicht weggelegd.

Een ander heeft leiderschaps capaciteiten en ziet zichzelf later al op de stoel van een manager zitten. Door hem/haar als assistent-coördinator te laten optreden, krijgt de student de benodigde handvatten mee om als (operationeel) leider de zaken zo goed mogelijk op elkaar af te kunnen stemmen.

Ook zijn er studenten die erg goed zijn in/het leuk vinden om andere mensen te ondersteunen en begeleiden. Als stewardcoach kunnen ze deze vaardigheden verscherpen.

Mediator

Conflicten zoals ruzies tussen studenten, pesterijen en vechtpartijen zijn helaas geen uitzonderingen op een onderwijslocatie. Toch horen conflicten erbij en zullen blijven ontstaan, ook al is het klimaat op school nog zo aangenaam en veilig.

Wel is het mogelijk om conflicten in een zo vroeg mogelijk stadium op te lossen om (verdere) escalaties in de toekomst te voorkomen. Daarom krijgen studenten steeds vaker trainingen om als peer-mediator ingezet te worden om hun medestudenten te begeleiden bij het oplossen van conflicten. Studenten die opgeleid zijn tot peer-mediator, zijn namelijk uitstekend in staat om snel en effectief te bemiddelen tussen hun leeftijdsgenoten en hen de juiste begeleiding te bieden bij het vinden van een oplossing die ook in de toekomst werkt. Een goede peer-mediator is neutraal, maakt de nodige verbindingen en heeft een neus voor succesvolle interventies.

Op ijgen wijze is er daarnaast van overtuigd dat studenten die al tijdens hun schooltijd als bemiddelaar meedraaien, en dus hun leeftijdsgenoten helpen met het op constructieve wijze oplossen van een conflict, een stap verder zijn dan studenten die deze rol in een later stadium voor de eerste keer gaan vervullen. De jongeren, die in feite nog in hun leerproces zitten, dragen op deze positieve manier ook nog eens bij aan een aangename leeromgeving.

Assistent-coördinator

Als assistent-coördinator krijgt de student de juiste kennis mee om een team gestructureerd op pad te sturen. Als rechterhand van de stewardcoördinator, stuurt hij/zij Stewards aan, stimuleert ze en evalueert samen met de coördinator de resultaten. Een veelomvattende functie: bij escalaties moet de coördinator ingrijpen door bijvoorbeeld de mediator in te schakelen of zelf (in samenwerking met de Stewards en/of de coördinator) een oplossing aan te dragen en uit te werken. Wanneer het rustig en veilig is tijdens de pauze, is er ook een belangrijke rol voor de assistent-coördinator weggelegd, namelijk de rust bewaken en bewaren. Leidinggevende capaciteiten worden op deze manier 'spelenderwijs' gestimuleerd.

Stewardcoach

In verschillende studenten zie je geboren coaches. Ze hebben het geduld en de juiste eigenschappen om andere mensen iets te leren, te stimuleren en te motiveren. Als stewardcoach staat de student dicht bij de Stewards. Samen spreken ze doelen af die ze gerealiseerd willen hebben, bijvoorbeeld dat de studenten tijdens de pauze voortaan hun afval opruimen. De stewardcoach begeleidt waar nodig de Stewards om deze doelen te realiseren. Dit doet de stewardcoach door vragen van Stewards (in het veld) te beantwoorden, ze tips en tricks mee te geven en situaties na te bootsen in de vorm van een rollenspel. Als stewardcoach krijgt de student uitgebreide ervaringen mee op het gebied van oplossingsgericht denken en leert hoe hij/zij deze denkwijze motiverend en stimulerend over kan brengen op anderen.

Investering

In het jaar dat de Steward voor het eerst wordt ingezet op school, is de investering het grootst omdat alle leerjaren training krijgen. In de vervolgjaren komen alleen de nieuwe studenten in aanmerking voor een theorieles en de nieuwe Stewards voor een praktijkles.

Wie doet wat?

Studenten zijn Steward tijdens de pauze als voor en na schooltijd, in de buurt, tijdens open dagen, schooluitjes, et cetera.

Een student of medewerker van de opleiding die niet voor de klas staat is de stewardcoach. Op de meeste opleidingsinstellingen wordt de conciërge als coördinator aangesteld. Deze heeft als taak de Stewards te ontvangen, te stimuleren en het resultaat te evalueren.

Het managementteam is verantwoordelijk voor het programma Schoolsteward en zal zijn onvoorwaardelijke steun breed communiceren.

Certificaat

Na een positieve afronding van het programma Schoolsteward krijgt de student een certificaat. De beoordeling van het uitgeven van de certificaten ligt bij de opleiding. De certificaten worden gratis verstrekt door Op ijgen weize, mits de school jaarlijks de trainingen door ons laat verzorgen.

Trainer

Onze medewerkers hebben ruime ervaring in het verzorgen van trainingen. Op ijgen weize werkt met gespecialiseerde, vaste medewerkers en gekwalificeerde freelancers.

Accountmanager

Op ijgen weize stelt kwaliteit en klanttevredenheid voorop. Mede hierdoor is uw directe accountmanager ook volledig de projecteigenaar tijdens het gehele traject. Uw contactpersoon is middels korte lijnen — per mail en telefoon — altijd prima te bereiken.

Doelen stellen

Elke opleiding bepaalt zelf wat de doelen zijn die ze met de Stewards voor ogen heeft. Tip: bespreek de doelen met uw accountmanager. Door onze ruime ervaring kan deze vertellen wat haalbaar is en in welk tijdspad u de doelen kunt realiseren.

Waar

Elke school bepaalt zelf waar en wanneer de Stewards actief zijn. Veelal wordt gekozen voor de aula, gangen, poort, fietsenstalling, het plein en de ruimte rond de school. Vanzelfsprekend kunt u Stewards ook op andere plekken inzetten. Ook bij deze keuze kan Op ijgen weize u adviseren.

Hulpmiddelen

Het traject wordt uitgevoerd met de volgende hulpmiddelen: een herkenbare stewardjas, registratieformulieren en een portofoon. Deze hulpmiddelen worden door ons beschikbaar gesteld voor de inkoopprijs.

Subsidie

U kunt gebruikmaken van de subsidieregeling voor de kwalificering Loopbaan en burgerschap.

Wie gingen u voor?

Momenteel zijn er tientallen scholen (primair en voortgezet onderwijs, mbo-opleidingen) die gebruikmaken van het succesvolle programma Schoolsteward.

We krijgen veel positieve reacties, zoals: "Gaaf, eindelijk zijn de scholen en de leerlingen weer eens positief in het nieuws", "Leerlingen spreken andere leerlingen aan?"

Dat klinkt erg maatschappelijk verantwoord, super! Dat zouden we ook in de dagelijkse maatschappij moeten hebben", en "Een vieze school is zo old school".

Ook ouders geven aan: "Graag wil ik, als ouder van een van de leerlingen van jullie school, mijn lof uitspreken voor dit initiatief!", "Het programma schoolsteward is een prachtige manier om jongeren te leren hoe we, mét elkaar, de samenleving prettig leefbaar maken!"

Wilt u de ervaringen en resultaten ook van andere scholen horen? Laat het ons weten. Wij voorzien u dan van de gegevens van de contactpersonen.

Erkenning

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen erkent de methodiek die het programma Schoolsteward hanteert.

Routeplanner

Deze routeplanner is een hulpmiddel om het programma Schoolsteward op een gestructureerde wijze in te voeren.

- Intakegesprek met accountmanager Op ijgen weize.
- Globale offerte/prijsstelling.
- Intern overleg teamleiders/directie.
- Docentenpresentatie (creëren draagvlak binnen het team).
- Opdrachtbevestiging.
- Management wijst een coördinator aan.
- Management bepaalt de specifieke doelen (leefbaarheid).
- Management bepaalt waar de Stewards zullen worden ingezet (aula, plein, et cetera).
- Management bepaalt de consequenties (registratieformulier).
- Schoolstewardlessen plannen in overleg met accountmanager Op ijgen weize.
- Ouders informeren.
- Trainen studenten (theorielessen).
- Trainen Stewards (praktijklessen).
- Aftrap eerste Schoolstewarddag.
- Evaluatie.

Zaken om rekening mee te houden

- Lessen per dag in hetzelfde lokaal (mits mogelijk).
- Beamer en computer aanwezig in lokaal (theorielessen).
- Coördinator aanwezig bij minimaal een theorie- en een praktijkles.

Overdragen van de sociaal-maatschappelijke dimensie

Op ijgen weize is in staat om het complete proces van de sociaal-maatschappelijke dimensie uit handen te nemen, dit betekent:

- het verzorgen van theorie- en praktijktrainingen;
- het ontvangen en coachen van de Stewards (voor, tijdens en na de pauzes);
- toetsen of de Steward aan de competenties voldoet en deze voordragen voor een certificaat.

Vragen?

Wij komen graag bij u langs om al u vragen te voorzien van een antwoord. Bel of mail ons gerust voor het plannen van een afspraak.

Succes met de invoering van het programma Schoolsteward.

2014, Op ijgen weize bv

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.